

2.00%

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC XÃ HỘI & NHÂN VĂN

NGUYỄN THUYẾT VÂN - NGUYỄN ANH TUẤN

LÔGIC HỌC ĐẠI CƯƠNG

(Sách giáo trình dùng trong các trường đại học)

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRUNG TÂM THÔNG TIN THƯ VIỆN

V-D4 / 1173.

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI

MỤC LỤC

	Trang
Lời nói đầu	5
BÀI 1. Nhập môn logic học	7
1. Đối tượng của logic học	7
1.1. Đặc thù của logic học như là khoa học	7
1.2. Tư duy với tư cách là khách thể của logic học	9
1.3. Mối quan hệ giữa tư duy và ngôn ngữ	12
1.4. Nội dung và hình thức của tư tưởng	14
1.5. Mối liên hệ của các hình thức logic. Quy luật của tư duy	19
1.6. Tính chân thực và tính đúng đắn của tư duy	24
2. Lược sử phát triển của logic học	27
2.1. Sự xuất hiện và các giai đoạn phát triển của logic học hình thức truyền thống	27
2.2. Sự xuất hiện và phát triển của logic toán	33
2.3. Sự hình thành và phát triển của logic học biện chứng	36
3. Ý nghĩa của logic học	44
3.1. Ý nghĩa xã hội và các chức năng cơ bản của logic học	44
3.2. Vai trò của logic học trong việc hình thành văn hoá logic của con người	47
Câu hỏi thảo luận và ôn tập	51

Bài 2. Khái niệm	52
1. Quan niệm chung về khái niệm	52
1.1. Định nghĩa về khái niệm	52
1.2. Các chức năng cơ bản của khái niệm	55
2. Khái niệm và từ	56
3. Các phương pháp cơ bản thành lập khái niệm	57
4. Kết cấu lôgic của khái niệm	58
4.1. Nội hàm của khái niệm	58
4.2. Ngoại diện của khái niệm	60
4.3. Quan hệ giữa nội hàm và ngoại diện của khái niệm	60
5. Phân loại khái niệm	61
5.1. Phân loại khái niệm theo nội hàm	61
5.2. Phân loại khái niệm theo ngoại diện	62
6. Quan hệ giữa các khái niệm	64
6.1. Quan hệ điều hoà	64
6.2. Quan hệ không điều hoà	67
7. Các thao tác lôgic đối với khái niệm	68
7.1. Mở rộng và thu hẹp khái niệm	68
7.2. Phép định nghĩa khái niệm	70
7.3. Phép phân chia khái niệm	77
8. Một số phép toán đối với ngoại diện khái niệm	83
8.1. Phép hợp giữa các khái niệm	84
8.2. Phép giao giữa các khái niệm	84
8.3. Phép trừ khái niệm	86
8.4. Phép bù vào lớp	86

Câu hỏi thảo luận và ôn tập	88
Bài tập	89
Bài 3. Phán đoán	92
1. Định nghĩa và đặc điểm của phán đoán	92
1.1. Định nghĩa	92
1.2. Các đặc điểm của phán đoán	93
2. Phán đoán và câu	96
3. Phán đoán đơn	97
3.1. Cấu tạo của phán đoán đơn	97
3.2. Phân loại phán đoán đơn thuộc tính	98
3.3. Tính chu diên của các thuật ngữ trong phán đoán đơn	99
3.4. Quan hệ giữa các phán đoán đơn trên hình vuông logic	105
4. Phán đoán phức hợp	110
4.1. Phán đoán phức hợp cơ bản	110
4.2. Phán đoán đa phức hợp	115
4.3. Tính đẳng trị của các phán đoán phức	116
5. Phủ định phán đoán	117
5.1. Phủ định phán đoán đơn	117
5.2. Phủ định phán đoán phức	117
Câu hỏi thảo luận và ôn tập	118
Bài tập	119
Bài 4. Quy luật logic	124
1. Đặc điểm của quy luật logic	124
1.1. Tính khách quan của quy luật logic	124
1.2. Tính phổ biến của quy luật logic	126

1.3. Phạm vi tác động của các quy luật logic hình thức	126
2. Các quy luật logic hình thức cơ bản	128
2.1. Quy luật đồng nhất	128
2.2. Quy luật mâu thuẫn	136
2.3. Quy luật bài trung	141
2.4. Quy luật lý do đầy đủ	146
Câu hỏi thảo luận và ôn tập	151
Bài 5. Suy luận	153
1. Định nghĩa và đặc điểm cấu tạo của suy luận	153
1.1. Suy luận và mối liên hệ giữa các đối tượng khách quan	153
1.2. Cấu tạo của suy luận	156
2. Suy luận và mối liên hệ với ngôn ngữ	156
3. Phân loại suy luận	158
4. Suy luận diễn dịch	159
4.1. Diễn dịch trực tiếp	159
4.2. Diễn dịch gián tiếp	168
5. Quy nạp	189
5.1. Bản chất, vai trò và cấu tạo của quy nạp	189
5.2. Phân loại quy nạp	192
5.3. Các phương pháp nghiên cứu quy nạp	198
5.4. Các quy tắc và lỗi trong suy luận quy nạp	201
6. Loại suy	203
6.1. Định nghĩa và cấu tạo của suy luận tương tự	203
6.2. Các quy tắc suy luận tương tự	208
6.3. Các kiểu suy luận tương tự	209

Câu hỏi thảo luận và ôn tập	212
Bài 6. Chứng minh	219
1. Định nghĩa và đặc điểm chung của chứng minh	219
1.1. Chứng minh và tính bị quy định phổ biến của các đối tượng	220
1.2. Vai trò và ý nghĩa của chứng minh	223
2. Cấu tạo và các kiểu chứng minh	224
2.1. Cấu tạo của chứng minh	224
2.2. Các kiểu chứng minh	228
3. Các quy tắc chứng minh	235
3.1. Quy tắc đối với luận đề	235
3.2. Quy tắc đối với luận cứ	237
3.3. Quy tắc đối với luận chứng	238
4. Các lỗi trong chứng minh	238
4.1. Các lỗi ở luận đề	238
4.2. Các lỗi ở luận cứ	239
4.3. Các lỗi ở luận chứng	240
Câu hỏi thảo luận và ôn tập	242
Bài 7. Giả thuyết	243
1. Tiến đề hình thành giả thuyết	243
2. Bản chất và đặc điểm của giả thuyết	246
3. Phân loại giả thuyết	248
4. Xây dựng giả thuyết	250
5. Kiểm tra giả thuyết	251
Câu hỏi thảo luận và ôn tập	257
Tài liệu tham khảo	258
	263